

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjevi br. 31646/17 i 3207/19
Dane PJEVAČ protiv Hrvatske
i Đuro PJEVAČ i drugi protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 22. veljače 2022. u odboru u sastavu:

Péter Paczolay, *predsjednik*,

Alena Poláčková,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Liv Tigerstedt, *zamjenica tajnice Odjela*,
uzimajući u obzir:

zahtjeve protiv Republike Hrvatske koje su podnositelji zahtjeva navedeni u priloženoj tablici („podnositelji zahtjeva”) podnijeli Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) na razne datume navedene u priloženoj tablici;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovoru o nedjelotvornosti istrage na temelju članka 2. Konvencije, a da se ostatak zahtjeva odbaci kao nedopušten;

očitovanja stranaka;

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Zahtjevi se odnose na navodno nedjelotvornu istragu stradavanja majke podnositelja zahtjeva.

2. U rujnu 1993. godine hrvatske snage provele su vojnu operaciju s ciljem povratka kontrole nad Medačkim džepom, dijelom hrvatskog državnog područja koji su okupirale srpske snage. Tijekom operacije smrtno su stradali brojni srpski civili, među ostalim i majka podnositelja zahtjeva, B.P.

3. U studenome 2006. godine R.A. i M.N. optuženi su zbog zapovjedne odgovornosti za ratne zločine počinjene u Medačkom džepu, a u optužnici je majka podnositelja zahtjeva navedena kao jedna od žrtava. Godine 2010. kazneni sudovi pravomoćno su oslobodili optužbi R.A., a osudili su M.N. Međutim, kad je riječ o majci podnositelja zahtjeva, sudovi su utvrdili da je stradala na području pod nadležnošću specijalne policije hrvatskog Ministarstva unutarnjih poslova, nad kojim ni R.A. ni M.N. nisu zapovijedali. Sudovi su nadalje utvrdili identitet osoba koje su zapovijedale tom specijalnom policijom.

4. Godine 2015. podnositelji zahtjeva podnijeli su kaznenu prijavu protiv osoba koje su zapovijedale specijalnom policijom i nekoliko drugih osoba. Godine 2017. ta je kaznena prijava odbačena uz obrazloženje da dokazi nisu opravdali zaključak da su majku podnositelja zahtjeva ubili pripadnici specijalne policije.

5. Istraga o zločinima koji su se dogodili tijekom te vojne operacije još je u tijeku.

6. Godine 2014. i 2017. podnositelji zahtjeva podnijeli su ustavne tužbe u kojima su prigovorili nedjelotvornoj istrazi stradavanja njihove majke. U odlukama donesenima 2016. odnosno 2018. godine, ne pruživši nikakvu analizu, Ustavni sud ocijenio je da nije došlo do povrede članka 21. Ustava, kojim je zajamčeno pravo na život.

7. Podnositelji zahtjeva prigovorili su da domaće vlasti nisu djelotvorno istražile stradavanje njihove majke i počinitelje privede pravdi, u suprotnosti s člankom 2. Konvencije.

OCJENA SUDA

8. Uzimajući u obzir istovjetan predmet spora podnesenih zahtjeva, Sud smatra prikladnim ispitati ih zajedno u jednoj odluci.

9. Sud ne mora ispitati sva pitanja koja su otvorile stranke, ali usredotočit će se na prigovor Vlade o neiscrpljivanju domaćih pravnih sredstava.

10. U predmetu *Kušić i drugi protiv Hrvatske* ((odl.), br. 71667/17, 10. prosinca 2019.) Sud je utvrdio da je 2019. godine ustavna tužba postala djelotvorno domaće pravno sredstvo za prigovore u pogledu nedjelotvornih istraga na temelju članaka 2. i 3. Konvencije (ibid., stavci 93. i 99.). Presudio je i da se u takvim predmetima treba primijeniti iznimka u vezi s pravilom o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava i da bi se od podnositelja zahtjeva u takvim predmetima trebalo zahtijevati da podnesu ustavnu tužbu čak i ako su podnijeli svoj zahtjev Sudu prije nego što se pokazalo da je takva tužba djelotvorno pravno sredstvo (ibid., stavci 101. – 105. i ondje navedeni predmeti).

11. Sud primjećuje da su u svojim ustavnim tužbama podnesenima 2014. i 2017. godine podnositelji zahtjeva prigovorili, upućujući na članak 2. Konvencije, da je istraga stradavanja njihove majke bila nedjelotvorna.

Međutim, Ustavni sud nije djelotvorno ispitaio taj prigovor (vidi stavak 6. ove odluke). Štoviše, odluke Ustavnog suda u predmetima podnositelja zahtjeva bile su donesene prije nego što je ustavna tužba postala djelotvorno pravno sredstvo za takve prigovore (vidi stavak 10 ove odluke i usporedi, za činjenične okolnosti, predmet *J. i drugi protiv Hrvatske* (Odbor), br. 32343/16 i 750/17, 26. svibnja 2020., i *Marić i drugi protiv Hrvatske* (odl.), br. 37333/17, 10. studenoga 2020.).

12. S tim u vezi, budući da je istraga stradavanja majke podnositelja zahtjeva još uvijek u tijeku, Sud smatra, kao u predmetima *Kušić i drugi*, *J. i drugi* i *Marić i drugi* (svi gore navedeni), da podnositelji zahtjeva u ovom predmetu trebaju podnijeti ustavnu tužbu, pri čemu se podrazumijeva da im se razdoblje tijekom kojeg je postupak bio u tijeku pred Sudom ne bi trebalo računati na njihovu štetu.

13. Doista, u skladu s načelom supsidijarnosti, jednim od temeljnih načela na kojima se temelji sustav Konvencije, tuženoj državi trebalo bi pružiti priliku da stvari riješi putem vlastitog pravnog sustava prije nego što pred nekim međunarodnim tijelom odgovara za svoje radnje ili propuste.

14. Imajući u vidu odluke Ustavnog suda donesene od 2019. u kojima se opsežno primjenjuju kriteriji koje je Sud utvrdio prilikom ocjenjivanja toga je li istraga bila djelotvorna, Sud nema razloga sumnjati da će Ustavni sud revno ispitati djelotvornost istrage stradavanja majke podnositelja zahtjeva.

15. Sud naglašava da podnositelji i dalje imaju mogućnost, nakon završetka relevantnog postupka pred Ustavnim sudom, ili ako se taj postupak bude nerazumno odugovlačio, ponovno iznijeti svoje prigovore Sudu ako se i dalje smatraju žrtvama povrede Konvencije.

16. S obzirom na gore navedeno, Sud prihvaća prigovor Vlade. Zahtjevi se stoga moraju odbaciti na temelju članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

odlučuje spojiti zahtjeve;

utvrđuje da su zahtjevi nedopušteni.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 17. ožujka 2022.

ODLUKA PJEVAČ protiv HRVATSKE I PJEVAČ I DRUGI protiv HRVATSKE

Liv Tigerstedt
Zamjenica tajnice

Péter Paczolay
Predsjednik

ODLUKA PJEVAČ protiv HRVATSKE I PJEVAČ I DRUGI protiv HRVATSKE

Prilog

Br.	Broj zahtjeva	Naziv predmeta	Podnesen dana	Podnositelj/ica zahtjeva Godina rođenja Prebivalište Državljanstvo	Zastupa ga/je
1.	31646/17	Pjevač protiv Hrvatske	24. 4. 2017.	Dane PJEVAČ 1954. Crikvenica hrvatsko	Vladimir VUČKOVIĆ
2.	3207/19	Pjevač i drugi protiv Hrvatske	4. 1. 2019.	Đuro PJEVAČ 1952. Beograd hrvatsko Dragan PJEVAČ 1956. Beograd hrvatsko Nikola PJEVAČ 1949. Obrenovac hrvatsko Višnja MIJUŠKOVIĆ 1964. Šabac hrvatsko	Vladimir VUČKOVIĆ

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST/STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524